

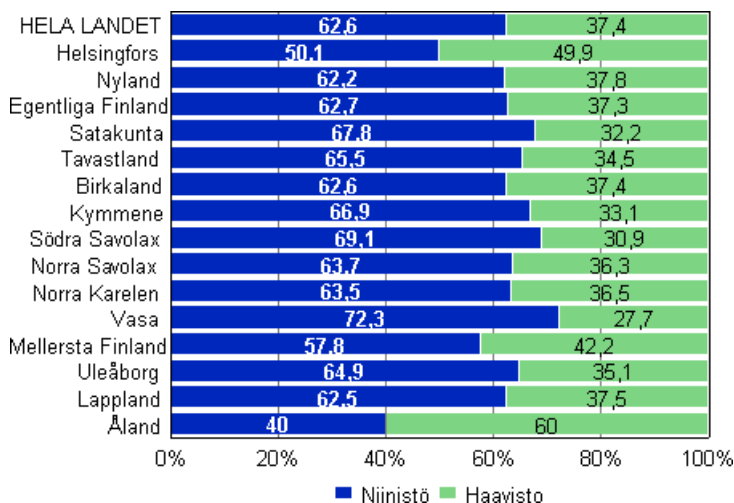
Presidentvalet 2012

Andra valomgången, fastställt resultat

Fastställt valresultat: Sauli Niinistö valdes till president år 2012

I den andra valomgången i presidentvalet segrade Sauli Niinistö klart över sin motkandidat Pekka Haavisto. Niinistö fick 1 802 328 röster, dvs. 62,6 procent av alla röster. Presidentvalets två, Pekka Haavisto, fick 1 077 425 röster, dvs. 37,4 procent av rösterna. I den andra valomgången fick Sauli Niinistö 724 903 fler röster än Pekka Haavisto. Jämfört med den första valomgången ökade Niinistös röstetal med 671 074 röster (25,6 procentenheter) och Haavistos med 503 150 röster (18,6 procentenheter). Uppgifterna baserar sig på Statistikcentralens statistik gällande det fastställda valresultatet i den andra valomgången i presidentvalet 2012.

Presidentkandidaternas röstandelar efter valkrets i presidentvalet 2012, andra omgången

I den andra valomgången i presidentvalet segrade Niinistö över Haavisto i alla valkretsar i Fasta Finland, Haavisto fick fler röster än Niinistö bara i Ålands valkrets. Niinistös väljarstöd var störst i Vasa valkrets, där han fick 72,3 procent av rösterna. I Helsingfors valkrets segrade Niinistö knappt över Haavisto. Han fick 50,1 procent av rösterna och skillnaden i röster var bara 739. Av kommunerna i Fasta Finland var Niinistös väljarstöd lägre än Haavistos bara i Kolari kommun i Lapplands valkrets, där han fick 44,9 procent av rösterna. Niinistös väljarstöd var störst i Soini kommun i Vasa valkrets, där han fick hela 86,0 procent

av rösterna. Förutom i Helsingfors var Niinistös väljarstöd lägre än genomsnittet också i Jyväskylä (52,7 %), Åbo (54,9 %), Uleåborg (57,5 %) och Tammerfors (57,7 %).

Valdeltagandet minskade klart i den andra valomgången

Valdeltagandet bland finska medborgare som bor i Finland stannade på 68,9 procent i den andra valomgången, vilket var 3,9 procentenheter lägre än i den första valomgången två veckor innan. Jämfört med den andra valomgången i presidentvalet 2006 sjönk valdeltagandet med 8,3 procentenheter. Valdeltagandet har senast varit lägre i ett presidentval år 1950, då det var elektorsval. Röstningsaktiviteten sjönk i den andra valomgången särskilt under den egentliga valdagen. I den andra valomgången var antalet förhandsröstande fler än antalet väljare under den egentliga valdagen.

Livligast röstade man i Helsingfors valkrets, där valdeltagandet var 74,8 procent. Valdeltagandet steg till över sjuttio procent också i Nylands (73,2 %), Egentliga Finlands (71,0 %) och Birkalands (70,6 %) valkretsar. Lägst var valdeltagandet, efter landskapet Åland (55,8 %), i Lapplands (62,0 %) och Norra Karelen (62,4 %) och Norra Savolax (63,0 %) valkretsar. Av kommunerna i Fasta Finland var valdeltagandet högst i Grankulla i Nylands valkrets, dvs. 85,8 procent, och lägst i Hyrynsalmi kommun i Uleåborgs valkrets, dvs. 48,6 procent.

Jämfört med den första valomgången sjönk valdeltagandet i alla valkretsar. Mest sjönk valdeltagandet i Lapplands valkrets (-9,6 procentenheter) och i Uleåborgs valkrets (-6,6 procentenheter). Minst sjönk valdeltagandet i Ålands valkrets (-0,6 procentenheter) och Helsingfors valkrets (-1,8 procentenheter).

Valdeltagandet bland finska medborgare som bor i Finland efter valkrets, presidentvalet 2012, andra och första omgången (%)

Valkrets	2:a omgången 2012	1:a omgången 2012
Hela landet	68,9	72,8
Helsingfors	74,8	76,6
Nyland	73,2	75,6
Egentliga Finland	71,0	73,6
Satakunta	67,4	71,9
Tavastland	68,8	71,8
Birkaland	70,6	73,6
Kymmene	66,7	70,7
Södra Savolax	65,4	69,4
Norra Savolax	63,0	68,9
Norra Karelen	62,4	67,0
Vasa	67,4	73,4
Mellersta Finland	66,4	71,8
Uleåborg	64,4	71,0
Lappland	62,0	71,6
Åland	55,8	56,4

Statistikcentralens avgiftsfria valresultattjänster

Statistikcentralens webbtjänst med valkartor tillhandahåller uppgifter om presidentvalet 2012 med hjälp av åskådliga kartor och figurer. I webbtjänsten kan man bl.a. studera valdeltagande och förändringar i det från föregående presidentval, vilka kandidater som fått flest röster och kandidaternas röstandelar på olika

områdesnivåer. Kartor tillhandahålls till exempel efter kommun och valkrets, och i de största städerna efter röstningsområde.

Mer detaljerade uppgifter om valresultatet fås som databastabeller efter valkrets, kommun och röstningsområde. Användaren kan skapa olika tabellhelheter ur databasen och också omvandla uppgifter till olika filformat för vidarebehandling.

[Webbtjänst med valkartor](#)

[Databastabeller](#)

Innehåll

Tabeller

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Kandidaternas röstetal (totalt, förhandsröster och valdagens röster) i presidentvalet 2012, andra omgången 5

Presidentval, kvalitetsbeskrivning.....6

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Kandidaternas röstetal (totalt, förhandsröster och valdagens röster) i presidentvalet 2012, andra omgången

Valkrets	SAULI NIINISTÖ			PEKKA HAAVISTO		
	Röster totalt	Förhandsröster	Valdagens röster	Röster totalt	Förhandsröster	Valdagens röster
Hela landet	1 802 328	1 010 488	791 840	1 077 425	531 641	545 784
Helsingfors	174 374	93 582	80 792	173 635	77 880	95 755
Nyland	318 229	159 025	159 204	193 707	84 069	109 638
Egentliga Finland	162 931	88 375	74 556	96 760	47 571	49 189
Satakunta	82 601	50 161	32 440	39 207	21 803	17 404
Tavastland	133 309	77 321	55 988	70 264	36 695	33 569
Birkaland	170 150	100 494	69 656	101 443	54 224	47 219
Kymmene	111 735	63 903	47 832	55 283	27 311	27 972
Södra Savolax	56 424	35 124	21 300	25 228	13 940	11 288
Norra Savolax	79 430	47 293	32 137	45 206	23 919	21 287
Norra Karelen	52 579	32 645	19 934	30 242	16 984	13 258
Vasa	165 107	86 445	78 662	63 263	28 182	35 081
Mellersta Finland	82 661	48 925	33 736	60 367	32 188	28 179
Uleåborg	151 087	88 229	62 858	81 588	43 825	37 763
Lappland	56 984	37 117	19 867	34 156	20 529	13 627
Åland	4 727	1 849	2 878	7 076	2 521	4 555

Presidentval, kvalitetsbeskrivning

1. Relevans av statistikuppgifterna

1.1 Sammandrag av uppgiftsinnehållet i statistiken

Presidentval förrättas genom direkt folkval vart sjätte år. Statistikcentralen producerar officiell statistik över presidentvalen, som omfattar en första och en andra omgång av valet av republikens president. Det innehållsmässigt viktigaste är: presidentkandidaternas röstetal och andelar fördelade på röster i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen, uppgifter om antalet röstberättigade och väljare efter kön, antalet förhandsröstande efter kön.

1.2 Centrala begrepp

Valförrättning

Enligt Finlands grundlag utses republikens president genom direkt val för en ämbetsperiod av sex år. Presidenten skall vara infödd finsk medborgare. En och samma person kan väljas till president för högst två ämbetsperioder i följd.

Presidenten utses genom direkta val, som vid behov förrättas i två valomgångar. Valets första omgång förrättas den fjärde söndagen i januari. Om en kandidat får mer än hälften av de avgivna (dvs. giltiga) rösterna redan i den första omgången blir han eller hon vald till president. Om ingen av kandidaterna får mer än hälften av de avgivna rösterna, förrättas en andra omgång den andra söndagen efter den första omgången mellan de två kandidater som fått flest röster. Till president väljs då den kandidat som fått flest röster i den andra omgången. Om bara en kandidat har ställts upp, utses han eller hon till president utan val. Den nya presidenten tillträder sitt ämbete den första dagen i den månad som följer efter valet.

Presidenten har utsetts genom direkt folkval åren 2006 (Tarja Halonen), 2000 (Tarja Halonen) och 1994 (Martti Ahtisaari).

Tidigare har presidenten utsetts

- genom att presidentvalet förrättas av riksdagen 1919 (K.J. Ståhlberg) och 1946 (J.K. Paasikivi),
- genom elektorsval åren 1925 (Relander), 1931 (P.E. Svinhufvud), 1937 (Kyösti Kallio), 1950 (J.K. Paasikivi), 1956, 1962, 1968 och 1978 (Urho Kekkonen) samt 1982 (Mauno Koivisto),
- genom val som förrättas av 1937 års elektorer åren 1940 och 1943 (Risto Ryti)
- genom en särskild lag 1944 (C.G.E. Mannerheim) och 1974 (Urho Kekkonen)
- genom en kombination av direkta val och elektorsval år 1988 (Mauno Koivisto).

Vallagstiftning

De nuvarande grundläggande bestämmelserna om valet av president ingår i regeringsformen för Finland.

Genom en revidering av vallagstiftningen år 1998 samlades alla valbestämmelser under en lag, vallagen (714/1998), som trädde i kraft 8.10.1998. Valet förrättas enligt gällande vallagstiftning. Mer detaljerade uppgifter finns på justitieministeriets webbsidor www.vaalit.fi (=> Vallagstiftning) och www.finlex.fi, vallagen (714/1998).

Valsätt och ändringar

Ända fram till valet år 1982 valdes presidenten på ett indirekt sätt. Folket valde 300 elektorer som sammanträdde för att välja republikens president. Regeringsformen ändrades genom en lag som utfärdades år 1981 och som ökade antalet elektorer till 301. Sättet att välja president har reviderats två gånger i en mer demokratisk riktning:

- år 1987 var det nya valsättet ett blandsystem, där väljarna röstade både direkt på en presidentkandidat och på en elektorskandidat
- år 1991 övergick man helt till direkt folkval, där väljarna röstar direkt på en presidentkandidat utan förmedlan av elektorer. Att valet sker i två omgångar innebär att ett nytt val förrättas mellan de två kandidater som fått flest röster, om ingen av kandidaterna fått mer än 50 procent av de avgivna rösterna i första omgången.

Centrala principer vid förrättning av val

Alla val i Finland förrättas enligt följande principer:

- **Valen är direkta.** Väljarna (de röstberättigade) röstar direkt på dem som de vill se invalda.
- **Valen är hemliga.** Valhemligheten innebär att varken valmyndigheterna eller någon annan får veta vem en väljare röstat på, eller om väljaren lämnat in en blank röstsedel.
- **Allmän och lika rösträtt i valen.** Allmän rösträtt innebär att rösträtten bara är beroende av sådana förutsättningar som varje medborgare i allmänhet uppfyller. Lika rösträtt innebär att varje röstberättigad har lika rätt att påverka valresultatet. I allmänna val har alla en röst.
- **Varje väljare skall rösta själv.** Rösträtten får inte utövas via ombud.
- **Röstningen skall ske i närvaro av en valmyndighet.**

Rösträtt och rösträttsregister, röstning och uträkning av valresultat

Rösträtt

Röstberättigad vid riksdagsvalet är varje finsk medborgare oavsett boningsort som senast på valdagen fyller 18 år.

Rösträttsregister

Befolkningsregistercentralen upprättar den 46:e dagen före valdagen ett databaserat register över de röstberättigade (rösträttsregister). I registret införs om varje röstberättigad de uppgifter (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe) som fanns i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen. Rösträttsregistret upprättas 7.12.2011 på basis av de uppgifter som fanns i befolkningsdatasystemet 2.12.2011.

Rösträttsregistret är offentligt framlagt i magistraterna fr.o.m. den 41:a dagen före valdagen (dvs. fr.o.m. 12.12.2011). Till alla dem som är upptagna i registret sänds dessutom senast den 24:e dagen före valdagen (29.12.2011) en anmälan om rösträtt (ett meddelandekort), som bl.a. innehåller uppgifter om valdag, förhandsröstningsperiod, adress till röstningsstället och kontaktinformation till valmyndigheterna. Ur rösträttsregistret skrivs senare ut vallängder för valdagens röstningsställen. Rättelseyrkanden angående rösträttsregistret ska framställas hos magistraten senast den 16:dagen före valdagen, magistraten avgör rättelseyrkandena senast den 13:e dagen före valdagen.

Rösträttsregistret vinner laga kraft den 12:e dagen före valdagen dvs. tisdagen 10.1.2012 klockan 12.

Röstning

Den röstberättigade kan rösta antingen

1. under förhandsröstningstiden eller
2. på valdagen, på söndagen

Förhandsröstning förrättas i första och andra valomgången både i Finland och utomlands. Varje röstberättigad får rösta på förhand på de allmänna förhandsröstningsställena i Finland eller utomlands på finska beskickningar. På valdagen får den röstberättigade rösta enbart på röstningsstället i sitt eget röstningsområde.

Väljaren behöver inte ha någon särskild orsak för att kunna rösta på förhand, utan han eller hon kan fritt välja att rösta på förhand i stället för att rösta på valdagen. Förhandsröstningen inleds den 11:e dagen före valdagen (11.1.2012) och avslutas utomlands den åttonde dagen före valdagen (14.1.2012) och i Finland den femte dagen före valdagen (17.1.2012).

Uträkning av valresultatet

Uträkningen av valresultatet sker på samma sätt som vid riksdagsvalet, dock så att d'Hondts system inte används utan kandidaternas röstetal räknas ihop och kandidaterna ställs i rangordning enligt röstetal. Om kandidaterna får samma röstetal, utlottas ordningen mellan dem.

Efter båda valomgångarna fastställer Helsingfors valkrets-nämnd det slutliga antalet röster som har avgivits för varje kandidat i hela landet och underrättar justitieministeriet om de fastställda röstetalen. Om någon av kandidaterna har fått mer än hälften av rösterna i den första valomgången, konstaterar statsrådet på framställning av justitieministeriet att han eller hon har blivit vald till president.

Om ingen av kandidaterna har fått mer än hälften av de avgivna rösterna i den första valomgången, konstaterar justitieministeriet att valet av president sker vid en andra valomgång som förrättas om två veckor mellan de två kandidater som fått flest röster. Statsrådet konstaterar efter den andra valomgången vilkendera av kandidaterna har fått flest röster och blivit vald till president.

Valbarhet

En presidentkandidat ska vara infödd finländsk medborgare.

Kandidatuppställning

Kandidater kan uppställas

1. enbart av sådana partier som införts i partiregistret och från vars kandidatlista vid det senast förrättade riksdagsvalet minst en riksdagsledamot har blivit invald samt
2. av valmansföreningar som bildats av minst 20 000 röstberättigade

Ett parti eller en valmansförening får bara ställa upp en kandidat. Varje parti väljer sin egen kandidat enligt partiets stadgar. Partierna och valmansföreningarna kan ha samma kandidat.

De uppställda kandidaterna är kandidater i hela landet. Ett parti eller en valmansförening ska ge in sin ansökan om att en kandidat ska tas upp på kandidatförteckningen för presidentvalet till Helsingfors valkrets-nämnd senast onsdagen den 7 december 2011 före klockan 16.

Helsingfors valkrets-nämnd granskar ansökan och fastställer kandidatuppställningen torsdagen den 15 december 2011 genom att upprätta en kandidatförteckning som innehåller alla kandidater i utlottad ordning. För varje kandidat antecknas följande uppgifter i förteckningen: ordningsnummer (med 2 som första nummer), namn, hemkommun och titel, yrke eller syssla. Kandidatförteckningen finns bl.a. i valbåsen. Om en andra valomgång förrättas i presidentvalet, uppgör Helsingfors valkrets-nämnd för den andra omgången en kandidatförteckning i vilken kandidaterna ska tas upp i samma inbördes ordningsföljd och med samma nummer med vilka de togs in i kandidatförteckningen för den första valomgången.

Valdeltagandet = andelen väljare av röstberättigade

I statistiken över statliga val visas fyra olika procenttal för valdegandet:

1. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland
2. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta utomlands
3. det totala valdeltagandet, som omfattar båda ovannämnda grupper
4. valdeltagandet för finska medborgare som är bosatta i Sverige (ur grupp 2 ovan)

I förhandsröstningen beaktade, godkända och förkastade röster

Räkningen av förhandsrösterna börjar i regel på den egentliga valdagen, på söndagen klockan 15. I stora valkretsar kan rösträkningen inledas ännu tidigare, dock tidigast klockan 12. Vid rösträkningen strävas man efter att resultatet av räkningen av förhandsröster ska vara klart senast klockan 20, efter detta kan man publicera preliminära uppgifter.

Valkretsar

Vid presidentval utgör landet en valkrets. Vid uträkning av resultatet fördelas sålunda inga mandat på olika områden. I all statistik visas dock resultaten efter valkrets för jämförelse av olika val.

Ändringar i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningar

Ändringarna i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningarna som gäller valen under olika år återfinns i offentlighörandets tabellbilaga på internet (på webbsidan Presidentval).

Kommunerna har placerats i valkretsar efter gällande valkretsindelning.

Klassificeringar i statistiken

Statistikcentralens kommunklassificering, valkrets, samkommun, kommun, röstningsområde, parti (som finns antecknade i partiregistret), kandidaternas och de invaldas ålder, bosättningsland.

Följande registrerade partier ställde upp kandidater i presidentdagsvalet 2012:

- Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP) - Paavo Lipponen
- Centern i Finland (CENT) - Paavo Väyrynen
- Samlingspartiet (SAML) - Sauli Niinistö
- Svenska folkpartiet i Finland (SFP) - Eva Biaudet
- Kristdemokraterna i Finland (KD) - Sari Essayah
- Gröna förbundet (GRÖNA) - Pekka Haavisto
- Vänsterförbundet (VÄNST) - Paavo Arhinmäki
- Sannfinländarna (SAF) - Timo Soini

Insamlingsmetoder och uppgiftskälla

Statistikcentralen får primärmaterialet för valen ur justitieministeriets valdatasystem. För dess tekniska genomförande står Tieto Abp.

1.3 Lagar, förordningar och rekommendationer

Statistikcentralens uppgift är att sammanställa statistik över samhällsförhållanden (lag om Statistikcentralen 24.1.1992/48). Dit hör också valstatistiken. Enligt Statistikcentralens arbetsordning framställs valstatistiken av enheten för individstatistik (Statistikcentralens arbetsordning, TK-00-1469-00).

2. Metodbeskrivning

Statistiken baserar sig på ett totalmaterial. Statistikens primärmaterial baserar sig på justitieministeriets valdatasystem, som består av sex delsystem:

1. Basdatasystemet, med uppgifter om bl.a. valkrets, kommun och röstningsområden samt om valmyndigheterna;
2. Systemet med data om röstningsställena (registret över röstningsställen), som innehåller uppgifter om de allmänna förhandsröstningsställena och valdagens röstningsställen;
3. Rösträttssystemet (rösträttsregistret), till vilket Befolkningsregistercentralen plockar ut uppgifterna om alla röstberättigade den 46:e dagen före valdagen. Till rösträttsregistret förs de uppgifter om varje röstberättigad (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe), som ingick i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen. Rösträttsregistret vinner laga kraft kl. 12 den 12:e dagen före valdagen;
4. Kandidatdatasystemet (kandidatregistret), i vilket följande uppgifter om varje kandidat antecknas: namn, kandidatnummer, yrke, hemkommun och parti/valmansförening (som uppställt kandidaten) och personbeteckning;
5. Det centraliserade räkningssystemet, till vilket valkrets nämnderna och de kommunala centralvalnämnderna levererar uppgifterna om valresultatet;
6. Statistik- och datatjänstsystemet, med hjälp av vilket uppgifterna om valresultatet och övriga statistikuppgifter förmedlas till massmedierna och Statistikcentralen.

Statistikcentralens valdatasystem består av följande två valfiler: områdesfilen och kandidatfilen.

3. Riktighet och exakthet

Materialet i valstatistiken baserar sig på justitieministeriets valdatasystem och på de uppgifter som valmyndigheterna levererat, som kan anses vara tillförlitliga.

4. Tidsenlighet och rättidighet

De fastställda uppgifterna avviker alltid i någon mån från siffrorna i den preliminära statistiken.

Resultaten ändras till alla delar efter det fastställda resultatet: efter röstningsområde, kommun, valkrets, parti samt ifråga om antalet röster för alla kandidater och för de invalda, vilket innebär att t.o.m. deras inbördes ordning kan ändras.

5. Tillgänglighet och transparens

Uppgifterna publiceras på internet i StatFin-tjänsten samt på statistiksidan Presidentval. Valuppgifterna efter kommun och röstningsområde samt antalet röster för kandidaterna och de invalda förs in i StatFin-tjänsten.

På statistiksidan Presidentval publiceras offentliggöranden på tre språk (finska, svenska och engelska) och tabeller över det aktuella valet samt tidsserietabeller.

I den avgiftsbelagda databasen ALTIKA finns det uppgifter om presidentvalsresultat fr.o.m. år 1994.

6. Jämförbarhet

Den nya statistiska kommungrupperingen (urbana kommuner, tätorts- och landsbygdskommuner) infördes år 2000. Innan dess grupperades kommunerna på följande sätt: städer och övriga kommuner. De ändringar i valkretsar och kommuner som skett mellan valen har beaktats i sådan statistik som har jämförelseuppgifter från tidigare val.

På statistiksidan Presidentval presenteras uppgifter om valresultatet som tidsserietabeller fr.o.m. år 1925.

7. Tydlighet och konsistens samt dokumentering

Justitieministeriet publicerar allmän information om de olika valen, det landsomfattande kandidatregistret och uppgifter om valresultatet på sin webbplats (www.vaalit.fi). Justitieministeriets valresultat för förhandsväljarnas del avviker från Statistikcentralens uppgifter, eftersom uppgifterna definieras utifrån olika kriterier:

- Justitieministeriet räknar antalet förhandsröstande av antalet röstberättigade
- Statistikcentralen räknar antalet förhandsröstande av alla väljare

De klassificeringar som använts i statistiken finns tillgängliga på Statistikcentralens webbplats.

Förfrågningar

Kimmo Moisio 09 1734 3239

Jaana Asikainen 09 1734 3506

Ansvarig statistikdirektör:

Jari Tarkoma

vaalit@stat.fi

http://tilastokeskus.fi/til/pvaa/index_sv.html

Källa: Presidentvalet 2012, andra valomgången, Statistikcentralen